

NOTISER

Under rubriken Notiser redovisas nyheter på det insolvensrättsliga området och från ämnet företagsekonomi. Nyheterna kommer från olika aktörer verksamma inom ämnena. De återkommande aktörerna är ännu så länge Akademien för Insolvensrätt, Institutet för företagsrekonstruktion och Kronofogdemyndigheten.

Akademien för Insolvensrätt The Insolvency Law Academy

Under våren bildades Akademien för insolvensrätt vid Karlstads universitet. Syftet med verksamheten beskrivs i det följande:

VAD ÄR AKADEMIEN FÖR INSOLVENSRÄTT?

Akademien för insolvensrätt samlar kompetens från rättsvetenskap och företagsekonomi för att utveckla och stärka forskning, utbildning och samverkan kring området insolvensrätt. Akademien för insolvensrätt har bildats för att öka fokus på insolvensrätt och förbättra förutsättningarna för tvärvetenskap mellan rättsvetenskap och företagsekonomi. Med insolvensrätten som utgångspunkt behandlas även ämnesområden som är nära förknippade, bland annat avtals-, köp-, arbets- och skatterätt samt brott mot borgenärer och andra därtill hörande brott.

Företagsekonomi har stor relevans för de insolvensrättsliga förfarandena företagsrekonstruktion, konkurs och skuldsanering, bland annat när det gäller exempelvis likviditetsfrågor, kreditgivning, värderingsprinciper och hur man ska kunna återfå lönsamheten i ett företag rent företagsekonomiskt. Vidare har ämnet företagsekonomi bl.a. relevans för marknadsföringsfrågor och organisationsstrukturer vilka utgör viktiga parametrar vid uppstart av företag. Entreprenörskapsfrågor har blivit en central fråga för EU som särskilt under senare tid undersöker hur man kan underlätta för små och medelstora företag att starta och driva företag i Sverige och i EU.

AKADEMIEN FÖR INSOLVENSRÄTT HAR FLERA SYFTEN:

- Akademien är en plattform för interna och externa forsknings- och utbildningsfrågor inom ett flerdisciplinärt område vilka ämnena insolvensrätt och företagsekonomi utgör en grund för. Forskningsfrågorna har ett brett anslag.

- Akademien knyter samman såväl seniora forskare som mer juniora postdoc-forskare och doktorander. Den ger även möjligheter att knyta doktorander till universitetet samt att utveckla fortsatt forskning inom området och stärka kopplingen till Handelshögskolans utbildningar.
- Akademien arrangerar konferenser och återkommande seminarier med olika teman för alla som är intresserade av ämnet: rättsvetare och företagsekonomer inom akademien, advokater, domare, åklagare, civilekonomer, revisorer och andra yrkesverksamma som vill följa den pågående utvecklingen. Förhoppningen är också att uppmuntra framtidens jurister att intressera sig för insolvensrätt.

TILL VEM RIKTAR SIG AKADEMIEN FÖR INSOLVENSRÄTT?

Akademien vänder sig till såväl forskare, i juridik och företagsekonomi, som till andra som är intresserade av insolvensrättsliga frågor såsom advokater, domare, åklagare, revisorer och till studenter. Det finns en förhoppning att akademien ska uppmuntra framtidens jurister och ekonomer att intressera sig för ämnet insolvensrätt med ett brett anslag.

DET AKADEMISKA RÅDET FÖR INSOLVENSRÄTT

I det akademiska rådet ingår professorn i civilrätt Marie Karlsson-Tuula tillika föreståndare. Övriga ledamöter utgörs av professorn i civilrätt Annina H. Persson Örebro universitetet, ekonomie doktor Johan Lorentzon, juris doktor Nick Dimitrievski, advokaten Rolf Åbjörnsson egen byrå i Stockholm och advokaten Christian Andersch Rosengrens advokatbyrå i Göteborg.

Institutet för företagsrekonstruktion IFFR

Institutet för Företagsrekonstruktion har sitt ursprung i Företagsrekonstruktionsföreningen som bildades 1999. Ändamålet för föreningens verksamhet är att på olika sätt främja möjligheterna till rekonstruktion av företag i kris. Därtill behövs inte bara en ändamålsenlig lagstiftning utan även ökad insikt hos olika aktörer. Föreningen ska verka för kommunikation och praktiskt erfarenhetsutbyte mellan samtliga intressenter berörda av ett företag i ekonomisk kris så att upparbetade kapitalvärden i företaget bibehålls och att arbetstillfällena består.

IFFR:S ARBETSOMRÅDEN

- Följa utvecklingen av företagsrekonstruktionslagens tillämpning
- Löpande informera om detta för tillskapande av ändamålsenlig lagstiftning
- Medverka till fortsatt forskning och utveckling i krishantering och riskbedömning
- Skapa resurser och möjligheter för finansiering av företag under rekonstruktion samt efter rekonstruktionsarbetets avslutande
- Upplysa om betydelsen av samspelet mellan gäldenär, borgenärskollektiv och rekonstruktören
- Påverka tillskapandet av en mer rekonstruktionsinriktad förmånsrättsordning
- Följa upp bankernas agerande i krissituationer
- Utveckla rutiner för ett effektivt rekonstruktionsarbete genom att samordna rekonstruktörers erfarenheter och borgenärskommittéers arbetsmetoder
- Insamla fakta och informera om de samhällsekonomiska konsekvenser som konkurs innebär

MEDLEMSKAP

Institutet för Företagsrekonstruktion har tre kategorier medlemskap:

- Företagsmedlemskap – för företag och organisationer som vill stödja IFFR:s löpande verksamhet
- Personligt medlemskap – för enskilda personer, till exempel rekonstruktörer, företrädare för företag och organisationer, som vill stödja IFFR:s verksamhet
- Studentmedlemskap – för studerande vid universitet och högskolor som har intresse för och vill utveckla praktiska metoder för företagsrekonstruktioner
- Som medlem har du möjlighet att bidra till att IFFR:s ändamål och syfte uppfylls.
- Som medlem får du inbjudan till seminarier och hearings som IFFR anordnar, och betalar endast halv deltagaravgift.

HEARINGAR

IFFR håller regelbundna hearingar på vilka aktuella tema diskuteras. Den 8 september hölls en hearing med Professorn i civilrätt Marie Karlsson-Tuula, Professorn i finansrätt Roger Persson-Österman och f.d. ordföranden i Högsta Domstolen Torkel Gregow under rubriken Styrelsens roll och ansvar vid företagsrekonstruktion. Rapporten En mer rationell konkurshantering diskuterades även.

Kronofogdemyndigheten informerar

PRESENTATION AV KRONOFOGDEMYNDIGHETEN

Kronofogdemyndigheten är sedan 1 januari 2008 en fristående myndighet med 37 kontor i Sverige med huvudkontoret beläget i Sundbyberg. Myndigheten har sedan förstatligandet 1965¹ och inrättandet av 81 självständiga Kronofogdemyndigheter genomgått ett par stora organisationsförändringar. Den 1 juli 1988 minskades antalet myndigheter till 24 länsmyndigheter och nästa förändring skedde sedan den 1 januari 1997 då det bildas 10 regionmyndigheter. Den 1 juli 2006 bildades en rikstäckande myndighet men den var inte helt fristående utan hade viss anknytning till Skatteverket. Denna koppling försvann den 1 januari 2008 när den fristående myndigheten bildades.

Under årens lopp har Kronofogdemyndighetens verksamhet utökats. Den 1 januari 1980 fick Kronofogdemyndigheten uppgiften att utöva tillsyn över konkursförvaltningen och den 1 januari 1992 flyttades den s.k. summariska processen från tingsrätterna till Kronofogdemyndigheten. Den 1 juli 1994 kom skuldsaneringslagen och blev en ytterligare ny uppgift för Kronofogdemyndigheten. Myndigheten har alltså fyra kärnverksamheter som består av:

- att verkställa utdömda förpliktelser (verkställighet),
- att fastställa obestridda anspråk (summarisk process),
- att besluta i ärenden om skuldsanering, och
- att utöva tillsyn i konkurs.

Inom myndigheten arbetar ca 2.200 personer och den övervägande delen av personalen arbetar inom verkställigheten. Myndigheten leds av en myndighetschef som har titeln rikskronofogde. Sedan den 15 oktober 2015 är Christina Gellerbrant Hagberg rikskronofogde.

LAGSTIFTNING M.M.

Den 1 november 2016 träder nya skuldsaneringslagar ikraft. Den ena skuldsaneringslagen (Skusan1) gäller vanliga fysiska personer och ersätter den lag som gällt sedan 2006 (ursprungligen 1994) och den andra lagen är en helt ny lag som gäller för fysiska personer som är eller har varit företagare eller är närstående till någon som är eller har varit företagare (Skusan2). Nyheter i Skusan1 är bland annat att det skall bli enklare för sökanden att ansöka och bland annat krävs inte samma specificering av skulderna som nuvarande lag kräver. Kronofogdemyndigheten får ett lite större utredningsansvar. Grunden för att bevilja ansökan är att sökanden är kvalificerat insolvent och i Skusan1 sker ett förtydligande av detta genom att den praxis som utvecklats för bedömningen kodifieras. Det innebär bland

¹ SOU 2003:97 s. 109

annat att hänsyn skall tas till samtliga omständigheter i ärendet och inte bara en ekonomisk beräkning. En annan nyhet är att skuldsaneringen startar redan i och med inledandet av skuldsaneringsärendet, d.v.s. innan det finns ett beslut om skuldsanering. Betalning görs till Kronofogdemyndigheten som ser till att fördela medlen en gång om året till borgenärerna. Denna betalningsförmedling är en ny uppgift för myndigheten. Sedan införs det två betalningsfria månader och de är juni och december. Den nya lagen som gäller för företagare – Skusan2 -har stora likheter med den som gäller för privatpersoner men för företagare finns inga betalningsfria månader och betalningsplanen är kortare och kommer vara tre år och inte fem år som gäller för privatpersoner. Vidare blir det ett krav på ett minsta belopp som en företagare måste kunna betala. En svårighet som Kronofogdemyndigheten kommer att ställas inför är bedömningen av kvalificerad insolvens eftersom en företagare kan driva rörelse och söka skuldsanering och det kan då vara svårt att göra en prognos över sökandes inkomster.

Den 15 maj 2014 antogs Europaparlamentets och rådet förordning (EU) nr 655/2014 om inrättande av ett europeiskt förfarande för kvarstad på bankmedel i mål och ärenden av privaträttslig natur (EU:s kvarstadsförordning). Förordningen gäller i Sverige från den 18 januari 2017. En nyhet i förordningen är att en fordringsägare i sin ansökan om kvarstad till en domstol i en annan medlemsstat enligt det europeiska unionsförfarandet kan begära informationsutbyte om bankkonton i en annan medlemsstat. I Sverige är det Kronofogden som tar emot begäran om informationsutbyte, inhämtar information från bankerna och sedan återredovisar informationen till domstolen. Kronofogden är också verkställande myndighet när det gäller ansökningar om verkställighet av kvarstadsbeslut som meddelats i en domstol i en annan medlemsstat enligt det europeiska unionsförfarandet.

En utredning som genomför en översyn av utsökningsbalken skall presentera sitt betänkande den 25 november 2016. Utsökningsbalken har varit ikraft sedan 1982 och utvecklingen i samhället har gjort att det finns ett behov av översyn och modernisering av utsökningsbalken. Av direktiven² för utredningen framgår att utredaren bl.a. skall överväga vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att

- förbättra kvaliteten på utredningar om gäldenärens tillgångar, och
- förbättra såväl informationsutbytet mellan Kronofogdemyndigheten och andra myndigheter som Kronofogdemyndighetens möjligheter att från distans kunna utmäta egendom som påträffas av t.ex. polisen.

Samtidigt måste kraven på rättssäkerhet och socialt skydd för gäldenären och dennes familj upprätthållas, varför utredaren bl.a. skall ta ställning till

- under vilka förutsättningar som bostäder ska vara skyddade från utmätning,
- om de tidsfrister som gäller vid avhysning möjliggör för svaranden att få den hjälp han eller hon behöver, och

- om gäldenärer ska få tillgodoräkna sig vissa ytterligare kostnader vid löneutmätning.

När betänkandet är avlämnat kommer det säkert finnas ett flertal förslag som kommer bli föremål för diskussion och kanske en och annan artikel så vi kommer säkert återkomma till betänkandet.

² Dir 2014:127, Ett modernare utsökningsförfarande

Första avhandlingen i rättsvetenskap vid Karlstads universitet

KOMMUNAL REDOVISNING – EN RÄTTSVETENSKAPLIG STUDIE, AV PER-OLA WIKLANDER

Avhandlingen är den första mer omfattande rättsvetenskapliga studien av den kommunala redovisningsregleringen. Det är också den första avhandlingen i juridik som läggs fram vid Karlstads universitet. I avhandlingen undersöks och utvärderas den kommunala redovisningsregleringen i sin helhet. En central fråga är hur hänvisningen till den rättsliga standarden god redovisningssed, som kommer till uttryck i lagen om kommunal redovisning, ska förstås i en kommunal redovisningsrättslig kontext.

Utöver slutsatser om regleringen i sin helhet, har i avhandlingen fyra redovisningsfrågor valts ut för en särskild undersökning. De redovisningsfrågor som Wiklander undersökt särskilt är redovisningen av materiella anläggningstillgångar, bidrag till infrastrukturella tillgångar, pensionsåtagandet samt regleringen av kommunernas sammanställda redovisning. I avhandlingens särskilda undersökning undersöks bl.a. förhållandet mellan lagstiftningens materiella regler och innehållet i den s.k. kompletterande normgivningen samt hur regleringen av kommunernas redovisningsskyldighet förhåller sig till motsvarande reglering för privat sektor.

Några av slutsatserna i avhandlingen är att även om regleringen i hög utsträckning bygger på motsvarande reglering för privat sektor, så föreligger en särskild systematik gällande den kommunala redovisningsregleringen. Det föreligger t.ex. en presumtion för att den kompletterande normgivningen ger uttryck för god redovisningssed, men presumtionen är inte, enligt Wiklanders uppfattning, lika stark som för privat sektor.

Opponent var docent Jan Bjuvberg, Uppsala universitet.

Seminarium om Ekobrottsbekämpning vid BRÅ

Den 28 och 29 september avhölls i BRÅ:s regi ett seminarium om 20 års ekobrottsbekämpning på BRÅ Tegnérgatan i Stockholm. Huvudsakligen diskuterades Ekobrottsmyndighetens verksamhet såväl som med avseende på organisation och inriktning.

Som bas för övningen låg boken "19 Röster om 20 års ekobrottsbekämpning" En antologi utgiven av BRÅ i mars 2016 under redaktion av Lars Korsell och Björn Blomqvist.

Entreprenörskapsutredningen avlämnar betänkande den 19 oktober 2016

Den särskilda utredaren Pontus Braunerhjelm's uppdrag att se över innovations- och entreprenörskapsklimatet i Sverige har snart slutförts. Den nya utredningen Utveckling av innovations- och entreprenörsklimatet har sett över förutsättningarna att starta och driva företag, samt utveckla innovationer. Som en del av denna utredning har det även gjorts en översyn av reglerna i lagen om företagsrekonstruktion. Denna del ligger som en bilaga till betänkandet. Enligt utredaren ska uppdraget redovisas den 16 oktober 2016.

Seminarium på Stockholm Center of Commercial Law vid Stockholms universitet

Konkursboets Miljöansvar – ett massaansvar?

Torsdagen den 13 oktober 2016 kl. 16.30 – 18.00

Under senare år har miljödomstolarna avkunnat ett antal domar vilka ålagt konkursbon massaansvar för miljöskador. Detta har resulterat i en konflikt mellan miljörätten och centrala regler inom konkursrätten. Bland annat ett antal större gruvkonkurser har blottlagt att miljödomarna riskerar att omöjliggöra normal konkurshantering samt leda till betydande värdeförstöring.

Är det acceptabelt att exempelvis specialdomstolar i konkurssammanhang dömer i strid med centrala konkursrättsliga regler? Hur kan man komma tillrätta med dessa och liknande problem?

Medverkande är advokat Pekka Jaatinen, Castrén & Snellman och advokat Hans Andersson, Advokatbyrån Kaiding.

Seminarium i Akademien för Insolvensrätt vid Karlstads universitet

Den 20 oktober håller Akademien för Insolvensrätt sitt första seminarium 12.30 – 15.30 på Karlstads universitet om det lagförslag om ändringar i Lagen om företagsrekonstruktion som finns med i Entreprenörsutredningen. Seminariet hålls i anslutning till den offentliga presentationen som sker en 19 oktober i Stockholm.

Akademien för Insolvensrätt och INSOL Europe and International

INSOL Europe och International är en världsomfattande sammanslutning av nationella sammanslutningar av revisorer och advokater som är specialiserade på insolvens. Det finns för närvarande över 44 medlemsförbund med över 10.000 yrkesverksamma som deltar som medlemmar av INSOL International. Personer som inte är medlemmar i en medlemsförening kan ansluta sig som enskilda medlemmar. INSOL har också tilläggsgrupper som representerar rättsväsendet, myndigheter, långivare och akademiker. Dessa grupper spelar en ovärderlig roll i INSOL och ger värdefulla forum för diskussioner om gemensamma problem. INSOL bildades 1982 och har blivit en ledande insolvensförening i världen.

Akademien för Insolvensrätt har fått uppdraget att rapportera in svensk rättspraxis som berör området till EIR Case Register, den databank över rättsfall som startades upp av INSOL Europe. Databanken kan nås på följande adress: <https://www.insol-europe.org/technical-content/european-insolvency-regulation>.

Akademiens arbete med detta kommer regelbundet rapporteras på denna plats i tidskriften.

Akademien för insolvensrätt bjuder in till seminarium

Ett mer flexibelt system för förbättrade företagsrekonstruktioner - hur?

Torsdagen den 20 oktober
kl. 12.30 - 15.30
Karlstads universitet, sal 1D 222

Marie Karlsson-Tuula, professor i civilrätt,
Handelshögskolan vid Karlstads universitet

Annina H Persson, professor i civilrätt,
Örebro universitet och utredningssekreterare
i Entreprenörskapsutredningen

Karlstad Business School
Handelshögskolan vid Karlstads universitet

Seminariet är
kostnadsfritt

Anmäl dig senast den
14 oktober på hkk.kau.se

